

Δημόσια πρόταση για αλλαγή στον υπάρχοντα ελληνικό νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα (copyright) προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

Νοέμβριος 2003

Η γνώση των νόμων που διέπουν τα πνευματικά δικαιώματα (ή τα δικαιώματα των συγγραφέων) είναι απαραίτητη για την ορθή διοίκηση της βιβλιοθήκης και για τις υπηρεσίες που η βιβλιοθήκη προσφέρει στους χρήστες της.

Ο ελληνικός νόμος παρέχει υψηλή προστασία στους συγγραφείς και τους άλλους κατόχους των διαφόρων δικαιωμάτων των έργων, ενώ δίνει ελάχιστες εξαιρέσεις για τις βιβλιοθήκες και άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Με την πρόσφατη αλλαγή του ελληνικού νόμου για τα πνευματικά δικαιώματα χάθηκε η ευκαιρία να εξασφαλισθεί μια ισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα των συγγραφέων και στο κοινωνικό συμφέρον που εκπροσωπείται από τις βιβλιοθήκες.

Οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζουν την ανάγκη για μια σχετική ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των συγγραφέων και των άλλων κατόχων πνευματικών δικαιωμάτων και της ανάγκης να υπάρχουν μερικές εξαιρέσεις προς όφελος των βιβλιοθηκών και άλλων μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Σχεδόν όλες οι χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν βρεί μια ισορροπία, εισάγοντας στους εθνικούς τους νόμους εξαιρέσεις για τον δανεισμό και την φωτοαντιγραφή έργων που ανήκουν στις συλλογές των βιβλιοθηκών. Η Ελλάδα δεν έχει ακόμη επιτύχει αυτή την ισορροπία στον εθνικό νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα.

Πιστεύουμε ακράδαντα, ότι για να διαδοθεί η ελληνική παιδεία και γενικότερα ο πολιτισμός στην Ελλάδα, οι βιβλιοθήκες πρέπει να παίζουν καθοριστικό ρόλο. Για να δημιουργήσουμε νέους αναγνώστες βιβλίων, ή νέους πολίτες που θα ενδιαφερθούν για τις ελληνικές και ευρωπαϊκές πνευματικές δημιουργίες (όπως: βιβλία, κινηματογραφικά έργα, μουσική και άλλα), κάποιες εξαιρέσεις στον νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα πρέπει να θεσμοθετηθούν για τις ελληνικές βιβλιοθήκες.

Σε μία τέτοια μικρή αγορά, όπως είναι η αγορά για την ελληνική γλώσσα, η πρόσβαση σε και η γνωριμία με τις δημιουργίες των ελλήνων συγγραφέων πρέπει να ενθαρρύνεται μέσα από το δίκτυο των βιβλιοθηκών. Όρια και χρηματικά αντίτιμα για την πρόσβαση δεν ενθαρρύνουν την διάδοση του πολιτισμού.

Οποιαδήποτε εξαίρεση στον εθνικό νόμο προς όφελος των βιβλιοθηκών θα είναι όχι μόνο προς όφελος των ίδιων των βιβλιοθηκών και των πολιτών, αλλά επίσης προς όφελος των συγγραφέων, γιατί θα έχει ως αποτέλεσμα την πώληση περισσότερων έργων.

ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΟ ΑΥΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ του Ν 2121/1993 όπως αναθεωρήθηκε με το Ν 3057/2002 (εφαρμογή της Οδηγίας 2001/29 της Ε.Ε. «on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society and other provisions»):

-(1) ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΩΤΟΤΥΠΗΣΗ ΣΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Προτείνουμε την διόρθωση του άρθρου 22.

Αναπαραγωγή για βιβλιοθήκες και Αρχεία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στη μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο αν είναι

αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντίτυπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

σε:

Αναπαραγωγή για βιβλιοθήκες και Αρχεία

«Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή σε μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία ή μουσεία να αναπαράγουν για τις δικές τους υπηρεσίες ένα προστατευμένο έργο το οποίο ήδη βρίσκεται στην μόνιμη συλλογή τους, ή να το μεταφέρουν σε μια άλλη μη κερδοσκοπική βιβλιοθήκη ή αρχείο ή μουσείο».

-(2) ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟ ΣΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

Προτείνουμε την εισαγωγή ενός νέου άρθρου:

«Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του συγγραφέα και χωρίς πληρωμή, για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς όπως βιβλιοθήκες, αρχεία ή μουσεία, να δανείζουν έργα προστατευμένα από τον νόμο των πνευματικών δικαιωμάτων, ή αντίγρατά τους, για προσωπική μελέτη ή έρευνα, και όχι για εμπορικούς σκοπούς.»

-(3) ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

Προτείνουμε την εισαγωγή ενός νέου άρθρου:

«Επιτρέπεται ελεύθερα χωρίς άδεια του συγγραφέα και χωρίς πληρωμή η αναπαραγωγή και η διάθεση στο κοινό έργων που δεν καλύπτονται από συμφωνίες (συμβόλαια), για έρευνα ή ιδιωτική μελέτη, σε υπολογιστή που βρίσκεται σε βιβλιοθήκες ανοιχτές στο κοινό, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία ή αρχεία».